

AUTOALAN S2-OPETUKSEEN

MATERIAALIA JA TEHTÄVIÄ

SISÄLTÖ:

Verbit -----	1
Sanasto -----	4
Aikamuodot -----	6
Sijamuodot/rektiöt -----	7
Imperatiivi -----	8
Verbi+minen -----	12
Alan asiakaspalvelutilanteet -----	13
Passiivi -----	14
Puhekieli -----	16

Materiaalin sisältö ja sanasto on pääosin autoalaan liittyvää.

VERBIT

1. Harjoitellaan verbien taivutusta

Muodosta sanoista lauseita. Käytä **preesens-aikamuotoa**.

Esimerkiksi: Me, lähteä, Helsinki → Me lähdemme Helsinkiin.

1. Lapset, katsoa, televisio

2. He, puhua, peli

3. Me, nauttia, auringonpaiste

4. Veljeni, antaa, minä, kirja

5. Minä, lukea, kirja

6. Kalakauppias, myydä, lohi

7. Mikko, juoda, maito

8. Minä, tehdä, ruoka

9. Me, mennä, ulos, syömään

10. Minä, korjata, auto

Muodosta samoista sanoista lauseita ja käytä **imperfekti-aikamuotoa**. Muista, että imperfektin tunnus on **i!**

Esimerkiksi: Me, lähteä, Helsinki → Me lähdimme Helsinkiin.

1. Lapset, katsoa, televisio

2. He, puhua, peli

3. Me, nauttia, auringonpaiste

4. Veljeni, antaa, minä, kirja

5. Minä, lukea, kirja

6. Kalakauppias, myydä, lohi

7. Mikko, juoda, maito

8. Minä, tehdä, ruoka

9. Me, mennä, ulos, syömään

10. Minä, korjata, auto

2. Kirjoitetaan lauseita! Varmista ensin, että tiedät mitä verbit tarkoittavat.

Käytä verbejä lauseissa:

1. huoltaa

2. koota

3. puhdistaa

4. purkaa

5. säätää

6. tarkistaa

7. tyhjentää

8. uusia

9. vaihtaa

SANASTO

1. Työkalut

Kirjoita 20 ammatissasi tarvittavaa työkalua.

1.	2.
3.	4.
5.	6.
7.	8.
9.	10.
11.	12.
13.	14.
15.	16.
17.	18.
19.	20.

2. Alias: Selitä sana! Mieti samalla myös muita sanoja, jotka tarkoittavat samaa asiaa – muista myös puhekieliset sanat!

PORA	VASARA
LEKA	MITTANAUHA
SAHA	SUOJALASIT
KYPÄRÄ	TYÖSALI
TURVAKENGÄT	TYÖKALU
VARASTO	TYÖAIKA
ENSIAPU	PUKUKAAPPI
POMO	ILMASTOINTITEIPPI

AIKAMUODOT

Imperfekti vai perfekti?

Imperfektiä (tunnus i/si) käytetään, kun tekeminen tai tapahtuma on jo kokonaan päätynyt (esim. Ajoin, huolsin, korjasin). Perfektiä käytetään, kun kerrotaan tilanteesta tai tekemisestä, joka on alkanut jo aiemmin, mutta joka jatkuu tai joka jollain tavalla vaikuttaa nykyhetkeen (esim. Olen ajanut, olen huoltanut, olen korjannut).

Tee lause ja valitse, käytätkö imperfektiä vai perfektiä.

1. Minä - valmistua – ajoneuvoasentaja – 18-vuotiaana.

2. Minä - aina - pitää - moottori – korjaus.

3. Hän - ostaa – oma – auto – viime vuosi.

4. Sinä - olla - työharjoittelu - viime kesä?

5. Kalle – vaihtaa – auto - öljyt - viime viikonloppu

6. Sinä - vaihtaa – jo – talvirenkaat?

7. Tommi – suorittaa – ensiapukortti – jo – aiemmin

8. Auto – olla – korjaus – monta – kerta - tämä vuosi

SIJAMUODOT/rektiot

Täytä suluissa oleva sana oikeassa muodossa.

1. Minä syön _____ . (makaronilaatikko)
2. _____ puhelin on rikki, eikä sillä voi soittaa. (Maija)
3. Aion ostaa kaupasta _____ . (omena ja banaani)
4. Kesällä minä menen lomalle _____ . (Italia)
5. Laivat saapuivat _____ . (satama)
6. Pidän _____ . (jäätelö)
7. Minä rakastan _____ . (sinä)
8. He asuvat _____ . (kerrostalo)
9. Kirja putosi _____ . (lattia)
10. Laukku on eteisen _____ . (pöytä)
11. Pelkään _____ . (hämähäkki)
12. Hän kirjoittaa _____ . (runo)
13. _____ on lempikaupunkini. (Pariisi)
14. _____ on paljon vihreitä lehtiä. (puu)
15. Olen kiinnostunut _____ . (jalkapallo)
16. Valmistaudumme _____ . (kesäloma)
17. Olen kyllästynyt _____ . (sade)
18. _____ syntymäpäivä on _____ . (Juho / joulukuu)

IMPERATIIVI eli KÄSKYMUOTO

Mene ulos! - Yksikön 2. persoona:

Saadaan yksikön 1. persoonan vartalosta (jätä minä-muodon loppu-n pois):

Minä luen	lue - n	Lue!
Minä annan	anna - n	Anna!
Minä syön	syö - n	Syö!

Negatiivinen muoto: Älä + imperatiivi

Älä syö!

Älä tule!

Menkää ulos! - Monikon 2. persoona:

Perusmuodon vartalo + -kaa / -kää

Istua	istu-	Istukaa!
Juoda	juo-	Juokaa!
Nousta	nous-	Nouskaa!

Negatiivinen muoto: Älkää + perusmuodon vartalo + ko/kö

Älkää istuko!

Älkää nousko!

1. Harjoittele käskymuotojen tekoa ja käytä käskymuotoa lauseessa/ohjeessa:

1. huoltaa

2. koota

3. puhdistaa

4. purkaa

5. säätää

6. tarkistaa

7. tyhjentää

8. uusia

9. vaihtaa

2. Luetun ymmärtäminen: Autonrenkaan vaihtaminen

1. Työkalut:

- Hyvä pienikokoinen hallitunkki. Auton oma tunkki on vain hätätilanteita varten.
- Tukeva ristikkoavain.
- Ruuvimeisseli tai vastaava työkalu pölykapselien irrottamiseen.
- Mahdollisiin lukkopultteihin sopiva adapteri (pitää löytyä vararenkaan luota).
- Puupalikka tunkin ja auton korin väliin.
- Stoppari (esimerkiksi kivi) yhden pyörän eteen.
- Hanskat

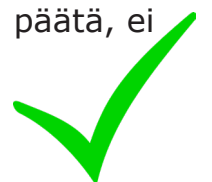
2. Toimenpiteet:

- Tarkista, että vaihdettavissa renkaissa on riittävästi ilmaa.
- Katso ensiksi auton omasta ohjekirjasta kohta *Renkaan vaihto*. Siinä kerrotaan muun muassa ne auton korin kohdat, joista autoa voi nostaa.
- Pysäköi auto tasaiselle alueelle. Kytke käsijarru tiukalle ja ykkönen päälle (automaatissa p-asento). Aseta stoppari pyörän eteen, esimerkki: kun nostat vasemman takanurkan ilmaan, niin stoppari asetetaan oikean eturenkaan eteen.
- Irrota pölykapselit.
- Löysää ristikkoavaimella yhden pyörän pultit ennen kuin nostat auton nurkan ilmaan.
- Aseta tunkki oikean nostopisteen kohdalle ja nosta.
- Irrota pultit ja nosta rengas pois paikaltaan.
- Tarkista ja puhdista pulttien kierteet ja laita niihin hieman rasvaa.
- Puhdista vanteen kiinnityskohta ja aseta uusi rengas paikalleen.
- Esikiristä pultit, laske auto alas ja kiristä vasta sitten pultit kunnolla loppuun asti momenttiavaimella.
- Merkitse pois otettuun renkaaseen, mikä oli sen sijainti auton alla - esimerkiksi *ot = oikea taka*. Näin osaat syksyllä laittaa renkaat takaisin oikeille paikoille.
- Tee samalla tavalla kaikille renkaille.

3. Turvallisuus

- Kun auto on tunkin varassa, älä laita mitään ruumiinosaa auton alle. Ei päätä, ei käsiä, ei jalkoja.
- Tarkista renkaiden pulttien kiristykset noin 100 kilometrin ajon jälkeen
- Tarkista renkaiden ilmanpaineet säännöllisesti.

Vastaa kysymyksiin:

1. Mistä asiasta renkaanvaihto kannattaa aloittaa?

2. Mainitse kolme tarvittavaa työkalua.

3. Kun autoa nostetaan tunkilla, mitkä asiat täytyy ottaa huomioon?

4. Miksi stopparia käytetään?

5. Mitkä asiat täytyy tehdä, kun pultit laitetaan paikalleen?

6. Mikä on tärkein turvallisuuteen liittyvä asia?

3.Työtehtävän ohje

Kirjoita nyt itse jonkin työtehtävän ohje. Mieti työtehtävän eri vaiheet ja mitä välineitä työtehtävässä tarvitaan. Malli: autonrenkaan vaihtaminen

VERBI + MINEN

Kaikista verbeistä voi tehdä nominin. Nominin taipuvat sijamuodoissa ja luvuissa.

-minen-muoto tehdään verbin vahvasta vartalosta, eli he-persoonamuodosta:

Ota *-vat*-persoonapääte pois ja lisää *-minen*:

he lukevat	luke-	lukeminen
he antavat	anta-	antaminen

Milloin minen-muotoa käytetään?

- työtehtävät ovat usein -minen-muotoisia: pukeminen, avustaminen, syöttäminen...
- joitakin verbejä ei voi yhdistää toisen verbin kanssa: esimerkiksi *pitää* → et voi sanoa: *minä pidän uida*, vaan pitää sanoa: *minä pidän uimisesta*.
- muut verbit: olla kiinnostunut (*Olen kiinnostunut matkustamisesta.*), jatkaa (*Jatkan taikinan vaivaamista.*), opiskella (*Opiskelemme kirjoittamista.*)

Jos verbi saa objektin (eli tekemisen kohteen), objekti muuttuu partitiivista genetiiviin ja objekti tulee ennen -minen-sanaa:

katsoa televisiota → television katsominen

1. Harjoittele -minen-muotoa!

Tee -minen-muoto seuraavista verbeistä:

1. huoltaa

2. koota

3. puhdistaa

4. purkaa

5. säätää

6. tarkistaa

7. tyhjentää

8. uusaa

9. vaihtaa

ALAN ASIAKASPALVELUTILANTEET

Mieti, millaisissa tilanteissa tarvitsen suomen kieltä ammatissasi.

1. Millaisia asiakaspalveluun liittyviä työtehtäviä sinulla on ammatissasi?

2. Millaisia asioita luet tai kirjoitat ammatissasi? Kerro viisi asiaa.

3. Millaisia puhetilanteita sinulla on ammatissasi? Kenen kanssa keskustelet? Kerro viisi asiaa.

PASSIIVI

Autoa huolletaan.

Autoon vaihdetaan öljyt.

Passiivia käytetään, kun tekijää ei tiedetä tai tekijää ei haluta sanoa. Tekijä ei näy lauseessa.

Passiivia käytetään myös ehdotuksissa (Mennään kahville!) ja puhekielisessä me-passiivissa (Me mennään syömään.)

Passiivin muodostus:

Verbityyppi 1:

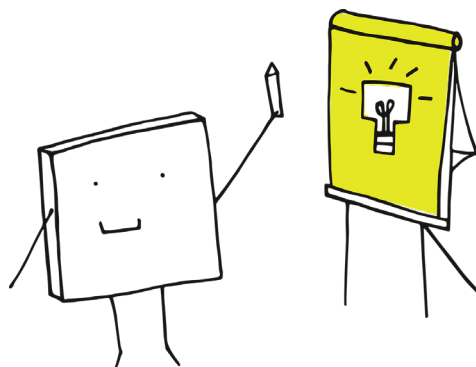
- Minä-muodon vartalo + taan/tään
Lue: lue/n + taan → luetaan
- Vartalon a ja ä → e
Antaa: anna/n + taan → annetaan

Verbityypit 2,3,4,5 ja 6:

- Perusmuoto + an/än
Juoda + an → juodaan
Olla + an → ollaan
Tavata + an → tavataan
Häiritä + än → häiritään
Paeta + an → paetaan

Kielteiseen passiiviin lisätään kieltosana ei ja poistetaan myönteisestä muodosta kaksi viimeistä kirjainta:

- Ei anneta
- Ei juoda
- Ei tavata

Tehtävä: Passiivi

Aiemmin pohdit työssäsi tarvittavia työkaluja. Kerro nyt, mitä työkaluilla tehdään ja harjoittele passiivia.

Esim. Ruuvimeisseli - Ruuvimeisselillä väännetään ruuveja.

PUHEKIELI

Käännä lauseet sujuvalle yleiskielelle:

1. Millon mä tuon sen huoltoon?

2. Se olis kolmesataakaksyt euroo.

3. Tuuks kahville?

4. Me mennään nyt lounaalle.

5. Meil on tänään aamukokous yheksältä.

6. Tuuks jeesaan?

7. Se ois maksanu kolme tonnii.

8. Voinks mä auttaa?

9. Auton öljyt tarttis vaihtaa.

10. Oisko jotain halvempaa?